

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. V. An, & qualiter aliæ nonnullæ exceptiones opponi possint, vel non possint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

tionem juxta L. Purè 5. ff. De dol. & met. except.

§. IV.

An, & qualiter Iudex certum terminum statuere possit, intra quem exceptiones dilatoriae vel etiam peremptoriae proponi debeant?

Potest Iudex partibus litigantibus terminum statuere, intra quem omnes suas dilatorias exceptiones proponere debent, ita ut si post terminum talem finitum opponere aliquas velint, non audiantur; nisi prius protestatae fuissent partes (non tantum generali clausula: *salvis aliis exceptionibus*: sed in specie, & quidem in scripto exprimendo eas, quas velint postea probare) aut exceptio aliqua de novo emerget parti competens, vel nisi is qui opponere vult, juramento asserat, se post lapsum terminum ad notitiam illius primum pervenisse. Prout statuitur in *c. Pastoralis 4. h. 1.* (ad decidendas scilicet, & abbreviandas lites, sine singulari tamen partium praejudicio) aut si intra terminum assignatum probare exceptionem talem non poterit, possit tamen postea (paria enim sunt non competere exceptionem, & eam probari non posse;) aut exceptio sit de incompetencia Judicis, in quem pars consentire non possit (quia est exceptio nullitatis, quae semper opponi potest) aut sit exceptio litis finitae, ad peremptoriè infringenda merita causa; vel sint exceptiones contrariae à reo propositae, quae cum simul probari non possunt, potest reus ab una probanda transire ad aliam, vel denique sit exceptio excommunicationis, juxta

Clement. Excommunicationis, nisi h. 1. Etiam si specificè ad proponendam etiam exceptionem excommunicationis intra tempus praefixum Iudex statuerit (quod beneficium à jure concessum, non potest auferre Iudex) & si quis etiam juraverit se non oppositurum hanc excommunicationis exceptionem; cum talis exceptio non tam in favorem partis, quam oblitum publicum concedatur, & ob periculum animae.

De peremptoriis tamen exceptionibus utrum à Judice certus etiam terminus praefigi possit, quo elapso, non amplius audiantur, dubitant AA. non nisi quòd possit, quàm quomodo possit. Quae in re distinguendum videtur, ita ut si Iudex terminum talibus peremptoriis exceptionibus praefixerit, vel cum causae cognitione, vel sine ea: si prius contigit, non potest reus, post elapsum terminum, peremptorias tales exceptiones proponere. *argu. L. 2. ff. de re Judicat.* Si postea contigit, potest reus etiam post terminum à Judice positum elapsum peremptorias exceptiones opponere, cum non possit sine justa causa, & consequenter non sine causae cognitione hoc jure proponendi exceptiones peremptorias privari.

§. V.

An, & qualiter alia nonnullae exceptiones opponi possint, vel non possint?

Plura habens beneficia, si exceptio contra alium de pluritate beneficiorum, non est admittendus, juxta *c. Canon Ecclesiastica 3. h. 1.* Quia non debet quis in alijs reprobare, quod in seipso appro-

bat; & hinc probabile est loqui hoc Capitulum de beneficiis compatilibus.

In favorem & defensionem suæ Ecclesiæ potest quis opponere exceptionem excommunicationis, perjurii, vel aliam legitimam exceptionem, absque eo, ut vicissim ipsi per modum replicationis similis exceptio opponi possit *c. Dilecti 8. h. 1.* Sicuti enim exceptio, quæ non repellit intentionem actoris, pro nulla habetur, ita etiam replicatio pro nulla habenda est, quæ non excludit exceptionem, prout fit in casu nostræ assertionis, in bonum Ecclesiæ, ne indignus ad eam promoveatur.

Exceptio rei judicatæ non competit Reo absoluto per sententiam Iudicis, eò quòd rem non amplius possideat; etiam si postea iterum possidere incipiat. *c. Adversario 13. h. 1.* Neque enim ad rei illius restitutionem tum condemnari, aut absolvi ab ea potuit, quando rem talem non amplius possidebat, nisi dolo malo possidere desierit (quo in casu saltem ad restitutionem rei condemnari potuit) aut pretium pro re possessa vendita accipit, quod in locum rei venditæ succedit.

Exceptio rei judicatæ per Iudicem Ecclesiasticum potest opponi, etiam coram Iudice seculari in causa mixti fori, & ex converso, *c. Cum quidam 2. h. 1. in 6.* Quia sententia lata per legitimum Iudicem jus tribuit parti contra quemvis Iudicem alium, nisi ageretur in causa appellationis, aut esset sententia à seculari Iudice lata cum periculo animæ.

In casu, quo quis declinatoriam v. g. exceptionem contra Iudicem opponit, quæ tamen non admittitur, potest qui-

dem ad superiorem Iudicem appellare, & hujus erit, de exceptione hac judicare, non tamen de causa principali. *c. Olim 7. h. 1.* Debet enim Iudex appellationis de eo tantum cognoscere, super quo fuit appellatum.

In casu, quo per exceptionem suspensionis ab officio, & beneficio, contra quam replicatur de nullitate illius, retardetur ordinatio, seu provisio Ecclesiæ, debet absolutio à Superiore fieri saltem ad cautelam; prout sumitur ex *c. Apostolica 9. h. 1.* cum non debeat obesse Ecclesiæ mora in rebus spiritualibus, stante tali dubio.

§. VI.

An excipiens confiteri videatur de iure adversarii: Et an quis in iudicio pluribus, utique contrariis exceptionibus uti possit?

Communis Regule juris est *63. in 6.* Quòd is, qui exceptionem objicit, non videatur de intentione adversarii confiteri; ad primam ergo quæstionem responsio negativa est, quæ etiam habetur in *c. Cum venerabilis 6. h. 1.* De quo enim pars excipiens in iudicio post litem contestatam omnino contendere vult, hoc utique non censetur confiteri; si tamen ipse reus fateatur v. g. debitum, exceptionem tamen annectat, de solutione facta, hac & in similibus exceptionibus, nisi probaverit reus, habebitur pro confesso, & condemnabitur.

Ad secundam quæstionem respondeo, quòd possit reus in iudicio non unà tantum, sed pluribus etiam uti exceptionibus, vel simul eas proponendo, vel successivè etiam contrariis (saltem disjunctivè